

THƠ
TRẦN
DẪNG
KHOA

thuongmaitruongxua.vn

NHÀ XUẤT BẢN KIM ĐỒNG — HÀ NỘI 1

R

THO'

thongmaitruongxua.vn

TRẦN
ĐĂNG
KHOA

KIM ĐỒNG

ẢNH BÁC

Nhà em treo ảnh Bác Hồ,
Bên trên là một lá cờ đỏ tươi.
Ngày ngày Bác mỉm miệng cười,
Bác nhìn chúng cháu vui chơi trong nhà.
Ngoài sân có mấy con gà,
Ngoài vườn có mấy quả na chín rồi.
Em nghe như Bác dạy lời :
« Cháu ơi đừng có chơi bời đâu xa.
Trồng rau, quét bếp, đuổi gà,
Thấy tàu bay Mỹ nhớ ra hăm ngòi... »

oOo

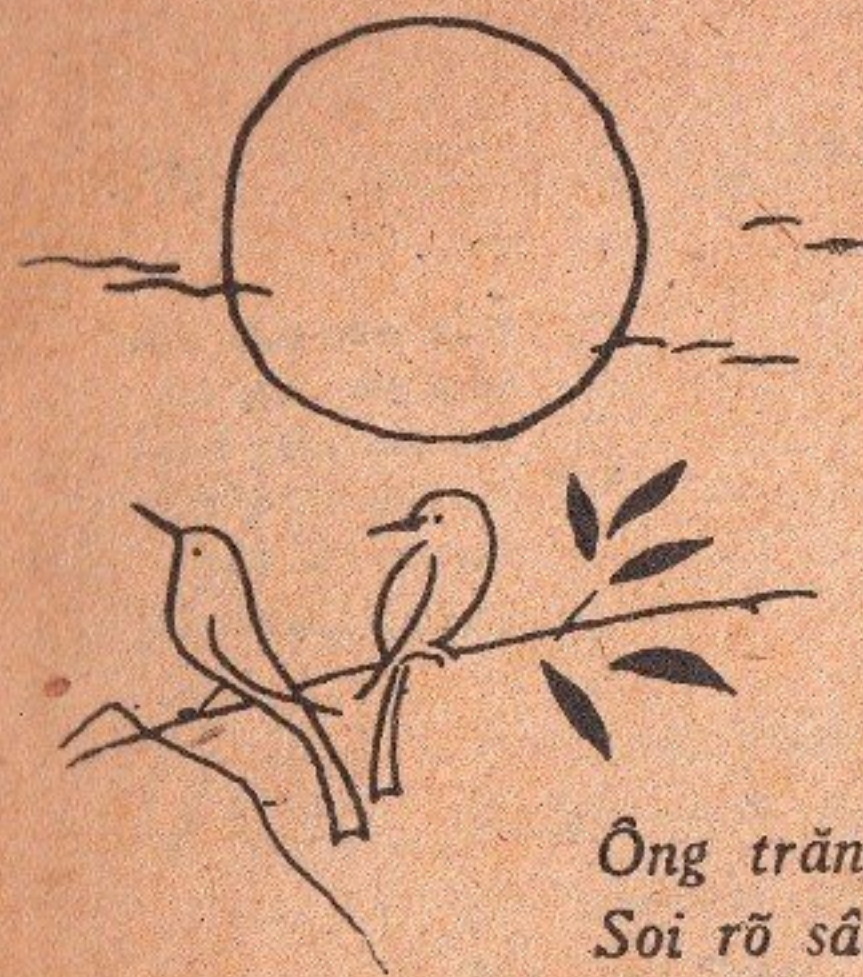
Bác lo bao việc trên đời,
Ngày ngày Bác vẫn mỉm cười với em.

1966
(8 tuổi)

GÓC SÂN VÀ KHOẢNG TRỜI

Góc sân nho nhỏ mới xây,
Chiều chiều em đứng nơi này em trông.
Thầy trời xanh biếc mênh mông,
Cánh cò chớp trắng trên sông Kinh Thầy.
Thầy đàn các chú dăng dầy,
Máy bay giặc Mỹ lặn quay thêm nhiều.
Khoảng trời em đèn là yêu,
Góc sân nho nhỏ chiều chiều đứng trông.

1966

TRĂNG SÁNG SÂN NHÀ EM

Ông trăng tròn sáng tỏ
Soi rõ sân nhà em
Trăng khuya sáng hơn đèn
Ơi ông trăng sáng tỏ
Soi rõ sân nhà em...

oOo

Hàng cây cao lặng đứng
Hàng cây chuối đứng im
Con chim quên không kêu
Con sâu quên không kêu
Chỉ có trăng sáng tỏ
Soi rõ sân nhà em
Trăng khuya sáng hơn đèn
Ơi ông trăng sáng tỏ
Soi rõ sân nhà em..

1966

ĐÁNH THỨC TRẦU

Trầu trầu trầu trầu
Mây làm chúa tao
Tao làm chúa mây
Tao không hái ngày
Thì tao hái đêm.
(Câu hát của bà em)

Đã ngủ rồi hả trầu?
Tao đã đi ngủ đâu
Mà trầu mây đã ngủ?
Bà tao vừa đèn đỏ
Muốn có mây lá trầu
Tao không phải ai đâu
Đánh thức mây để hái!
Trầu ơi, hãy tỉnh lại
Mở mắt xanh ra nào.
Lá nào muốn cho tao
Thì mây chìa ra nhé.
Tay tao hái rất nhẹ
Không làm mây đau đâu...
Đã dậy chưa hả trầu?
Tao hái vài lá nhé
Cho bà và cho mẹ
Đừng lụi đi, trầu ơi!

1966

BUỔI SÁNG NHÀ EM

Ông trời nổi lửa đằng đông,
Bà sân vãn chiếc khăn hồng đẹp thay.
Bồ em xách điều đi cày,
Mẹ em tát nước, nắng đầy trong
khanh (1)

Cậu mèo đã dậy từ lâu,
Cái tay rửa mặt, cái đầu nghiêng
ngiêng,
Mụ gà cục tác như điên,
Làm thẳng gà trông huyền thiên
một hồi.

Cái na đã tỉnh giấc rồi,
Cu chuỗi đứng vỗ tay cười, vui sao!
Chị tre chải tóc bên ao,
Đàn mây áo trắng ghé vào soi gương.
Bác nổi đồng hát bùng boong,
Bà chổi loẹt quẹt lom khom trong nhà.

1967

(1) Khanh: gàu (tiếng địa phương).

HOA LỰU

Em trồng cây lựu xanh xanh,
Cuộc kêu chưa dứt mà cành đã hoa.
Hoa lựu như lửa lập lòe,
Nhớ khi em tưới, em che hàng ngày.
Nhớ khi mưa lớn, gió lay,
Em mang que chông cho cây cứng dần.
Trưa nay bỗng thấy ve ngân,
Ve ngân trưa nắng, quả dần vàng tươi.
Em ăn thấy nó ngọt bùi,
Tặng chú bộ đội, chú cười với em.

oOo

Đêm về đạn chú bắn lên
Đỏ như hoa lựu trên nền trời xanh.

1967

Ồ Ó O...

Kính tặng chú Tô Hoài

Ồ... ó... o...

Ồ... ó... o...

Tiếng gà

Tiếng gà

Giục quả na

Mở mắt

Tròn xoe,

Giục hàng tre

Đám măng

Nhọn hoắt,

Giục buồng chuối

Thơm lừng

Trứng cuốc,

Giục hạt đậu
Này mầm,
Giục bông lúa
Uồn câu;
Giục con trâu
Ra đồng,
Giục đàn sao
Trên trời
Chạy tròn,
Gọi ông trời
Nhô lên
Rửa mặt.
Ôi bồn bễ
Bát ngát
Tiếng gà
Ờ... ó... ờ...
Ờ... ó... ờ...

1967

ĐÁM MA BÁC GIUN

Bác giun đào đất suốt ngày,
Trưa nay chết dưới bóng cây sau nhà.
Họ hàng nhà kiền kéo ra,
Kiền con đi trước, kiền già theo sau.

Cắm hương kiền đất bạc đầu,
 Khóc than kiền cánh khoác màu áo tang.
 Kiền lửa đốt đuốc đỏ làng,
 Kiền kim chông gậy, kiền còng nặng vai.
 Đám ma dừa đèn là dài,
 Qua những vườn chuối, vườn khoai, vườn cà.
 Kiền đèn uông rượu la đà,
 Bao nhiêu kiền gió bay ra chia phần...

1967

CÂY DỪA

Cây dừa xanh tỏa nhiều tàu,
 Dang tay đón gió, gật đầu gọi trăng.
 Thân dừa bạc phềch thẳng năm,
 Quả dừa — đàn lợn con nằm trên cao.

Đêm hè hoa nở cùng sao,
 Tàu dừa — chiếc lược chải vào mây xanh.
 Ai mang nước ngọt, nước lành,
 Ai đeo bao hũ rượu quanh cổ dừa.

Tiếng dừa làm dịu nắng trưa,
 Gọi đàn gió đến cùng dừa múa reo.
 Trời trong đầy tiếng rì rào,
 Đàn cò đánh nhịp bay vào bay ra...

Đứng canh trời đất bao la,
 Mà dừa đứng đĩnh như là đứng chơi.

1967

HOA CAU

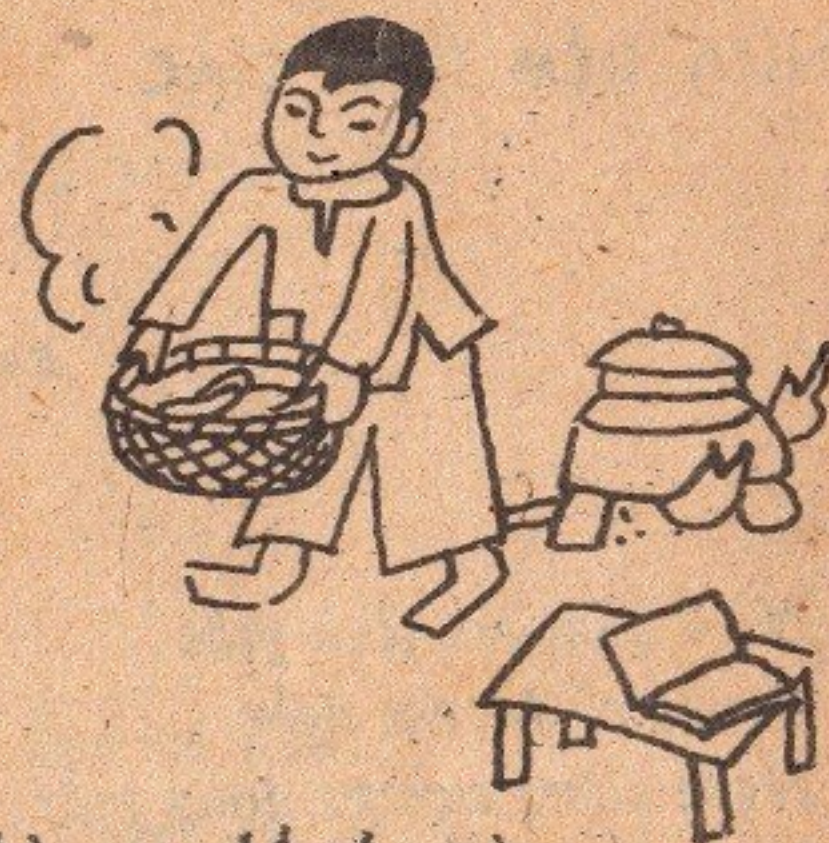
Nửa đêm nghe ếch học bài,
Lúa thừa vài hạt mưa ngoài hàng cây.
Nghe trời trở gió heo may,
Sáng ra vại nước rụng đầy hoa cau.

1967

KHI MẸ VẮNG NHÀ

Kính tặng mẹ em

Khi mẹ vắng nhà, em luộc khoai
Khi mẹ vắng nhà, em cùng chị giã gạo
Khi mẹ vắng nhà, em thổi cơm

Khi mẹ vắng nhà, em nhổ cỏ vườn
Khi mẹ vắng nhà, em quét sân và quét cống.

Sớm mẹ về thầy khoai đã chín
Buổi mẹ về gạo đã trắng tinh
Trưa mẹ về cơm dẻo và ngon
Chiều mẹ về cỏ đã quang vườn
Tối mẹ về cống nhà sạch sẽ.
Mẹ bảo em : Dạo này ngoan thề!
— Không mẹ ơi ! Con chưa ngoan đâu
Áo mẹ mưa bạc màu
Đầu mẹ nắng cháy tóc
Mẹ ngày đêm khó nhọc
Con chưa ngoan, chưa ngoan !

1967

NỬA ĐÊM TỈNH GIÁC

Kính tặng chú Huy Cận

Nửa đêm em tỉnh giấc
Bước ra hè em nghe
Nghe tiếng sương đọng mặt
Đọng mặt trên cành tre.

Nghe rì rì tiếng sâu
Nó đang thò cuối tường
Nghe rì rầm rặng dưới
Há miệng đòi uống sương.

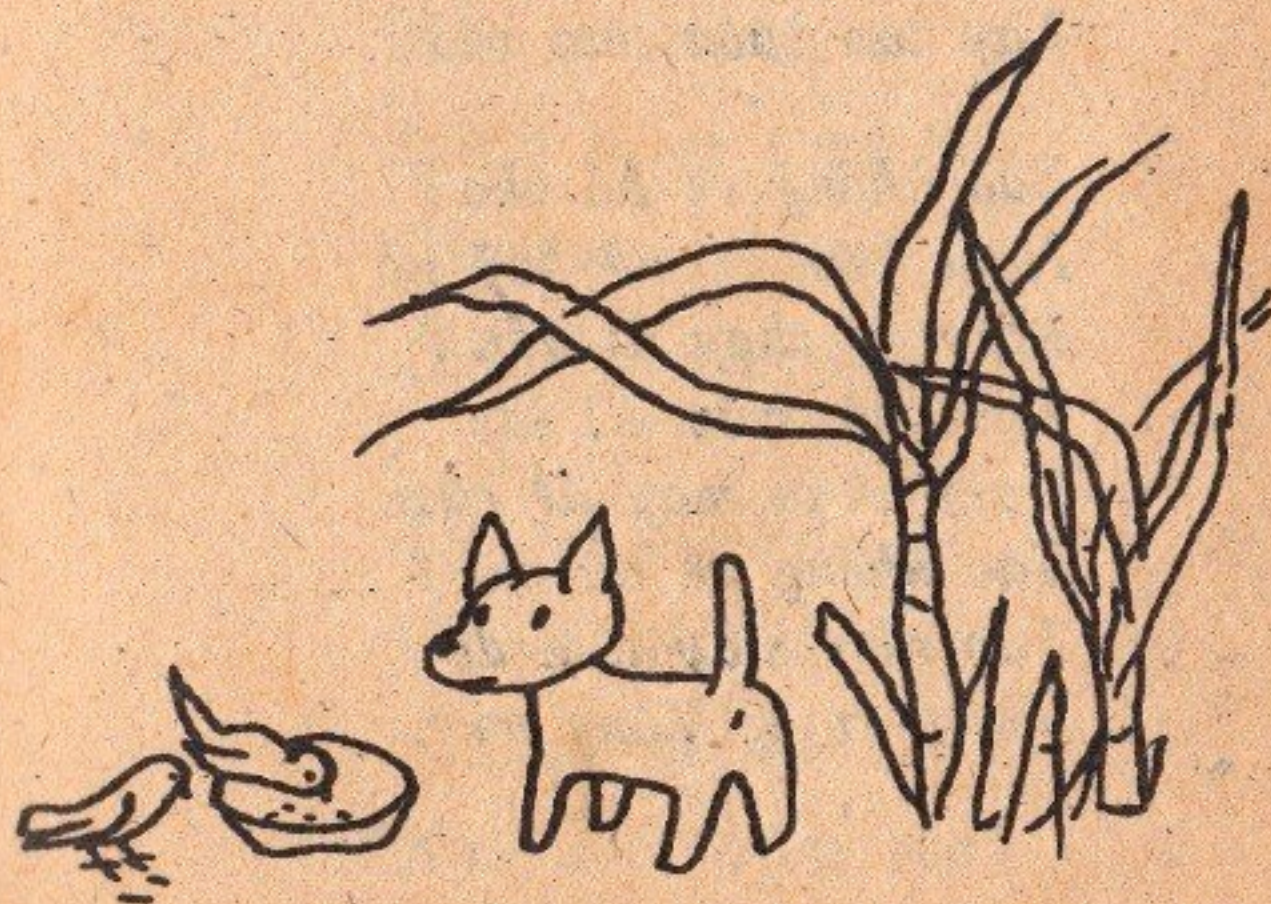
Nghe hàng chuỗi vườn em
Gió giờ mình trần trờ
Chuột chạy giàn bí đồ
Loáng vờ ánh trăng vàng.

Cây cau nó bức quá
Phành phạch quạt liên hồi
Một tiếng gì không rõ
Xôn xao cả đất trời.

1967

SAO KHÔNG VỀ VÀNG ƠI !

Tao đi học về nhà,
Là mây chạy xô ra.
Đầu tiên mây rồi rít,
Cái đuôi mừng ngoáy tít,
Rồi mây lắc cái đầu,
Khịt khịt mũi, rung râu,
Rồi mây rún chân sau,

Chân trước chồm, mảy bắt
Bắt tay tao rất chặt.
Thề là mảy tất bắt
Đưa vôi tao vào nhà ;
Dù tao đi đâu xa
Cũng nhớ mảy lắm đây.
Hôm nay tao bỗng thấy
Cái công rộng thề này !
Vì không thấy bóng mảy
Năm chờ tao trước cửa,
Không nghe tiếng mảy sửa
Như những buổi trưa nào,
Không thấy mảy đón tao
Cái đuôi vàng ngáy tí,
Cái mũi đen khịt khịt,
Mảy không bắt tay tao,
Tay tao buồn làm sao !

Sao không về hả chó ?
Nghe bom thằng Mỹ nổ
Mảy bỏ chạy đi đâu ?
Tao chờ mảy đã lâu
Cơm phần mảy để cửa.
Sao không về hả chó ?
Tao nhớ mảy lắm đó
Vàng ời là Vàng ời !

1967

TIẾNG VÕNG KÊU

Kèo cà kẻo kệt
Kèo cà kẻo kệt
Tay em đưa đều
Ba gian nhà nhỏ
Đấy tiếng võng kêu.

Kèo cà kẻo kệt
Mênh mang trưa hè
Chim co chân ngủ
Lim dim cành tre.

Kèo cà kẻo kệt
Cây na thiu thiu
Mắt na hé mở
Nhìn trời trong veo.

Kèo cà kẻo kệt
Võng em chao đều
Chim ngoi cửa sổ
Mỏ tiếng võng kêu.

Kèo cà kẻo kệt
Xưa mẹ ru con
Cũng tiếng võng này
Cánh cò trắng muốt
Bay bay bay bay.

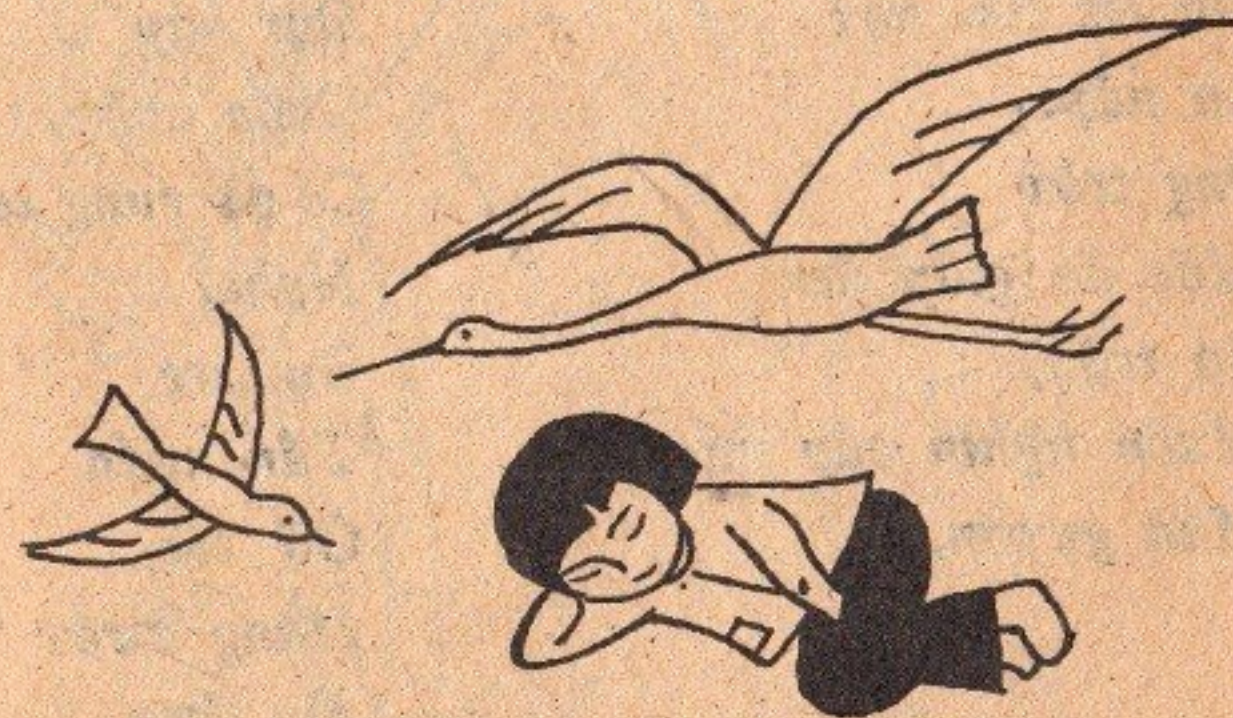
Kèo cà kẻo kệt
Bé Giang ngủ rồi
Tóc bay phơ phất
Vương vương nụ cười.

Trong giấc em mơ
Có gặp con cò
Lặn lội bờ sông
Có gặp cánh bướm
Mênh mông, menh mông

Có gặp bóng mẹ
Lom khom trên đồng
Gặp chú pháo thủ
Canh trời nắng trong.

Em ơi cứ ngủ
Tay anh đưa đều
Ba gian nhà nhỏ
Đầy tiếng võng kêu
Kèo cà kẻo kệt
Kèo cà kẻo kệt
Kèo cà...
...kẻo kệt...

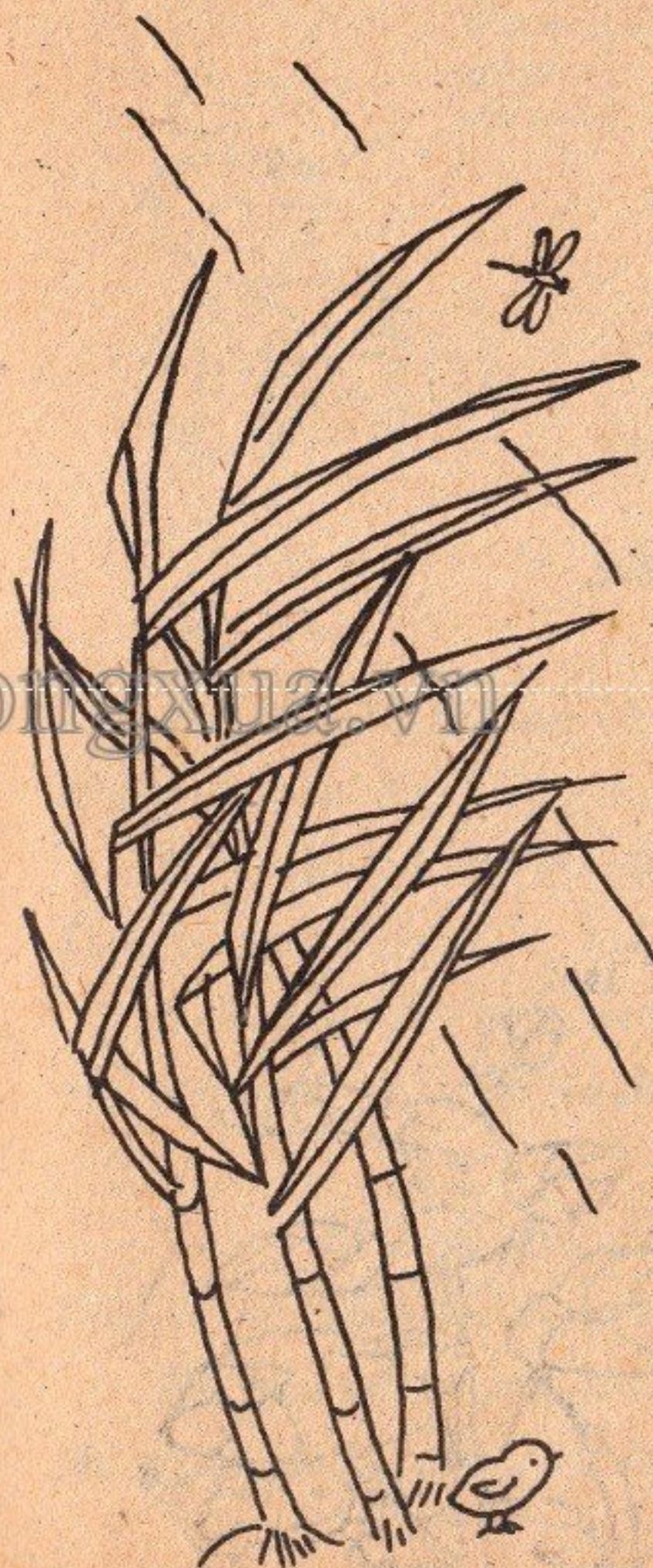
1967

MƯA

Sấp mưa
Sấp mưa
Những con mồi
Bay ra.
Mồi trẻ
Bay cao,
Mồi già
Bay thấp.
Gà con
Rời rít tìm nơi
Ẩn nấp.
Ông trời
Mặc áo giáp đen
Ra trận,
Muôn nghìn cây mía
Múa gươm,

Kiên
Hành quân
Đầy đường.
Lá khô
Gió cuốn,
Bụi bay
Cuốn cuộn,
Cỏ gà rung tai
Nghe,
Bụi tre
Tán gân
Gõ tóc,
Hàng dưới
Đu đưa

Bê lũ con
Đầu tròn
Trọc lóc.
Chớp
Rạch ngang trời
Khô khốc,
Sầm
Ghé xuống sân
Khánh khách
Cười,
Cây dừa
Sôi tay
Bơi,
Ngọn mừng trời
Nhảy múa.

Mưa

Mưa

Ừ ù như xay lúa.

Lộp bộp...

Lộp bộp...

Rơi

Rơi...

Đất trời

Mù trắng nước.

Mưa chéo mặt sân

Sùi bọt.

Cóc nhảy chồm chồm,

Chó sủa,

Cây lá hả hê.

Bồ em đi cày về

Đội sấm

Đội chớp

Đội cả trời mưa.

1967

GỬI BẠN CHI-LÊ

Tặng bạn Mi-ray-a Hi-mi-nét, 12 tuổi,
ở Xan-chi-a-gô, Chi-lê, có bài «Bức thư
ngỏ gửi Việt Nam» đăng báo Thiếu niên
tiền phong số 524.

Tôi chưa gặp bạn lần nào
Mà nghe thơ bạn, lòng sao bồi hồi...
Bạn yêu đất nước của tôi
Trong trong dòng suối, mây trời xanh xanh.
Yêu bao bạn nhỏ hiền lành
Nụ cười hé nở, mắt xanh ánh trời.

Thằng Mỹ nó đến nước tôi,
Búp bê nó giết, bao người nó tra.
Nó bắn cả cụ mù lòa,
Nó thiêu cả bé chưa và được cơm.

Bạn ơi ! Ai chẳng căm hờn,
 Làng tôi thêm lượt lên đường tòng quân.
 Miền Nam thẳng trận Đông-Xuân,
 Miền Bắc bắn rụng hàng ngàn máy bay.

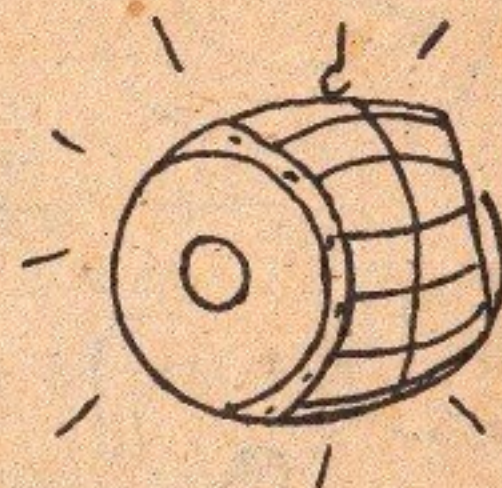
Chúng tôi đèn lếp ngày ngày,
 Mũ rơm tô đội, túi đầy thuốc men.
 Ao trường vẫn nở hoa sen,
 Bờ tre vẫn chú dề mèn vuốt râu...

Chúng tôi chẳng sợ Mỹ đâu,
 Vẫn vui, vẫn hát những câu rộn ràng.
 Bao giờ bạn đèn Việt Nam,
 Bạn xem Mỹ chết, bạn thăm Bác Hồ...

1967

TIẾNG TRỐNG LÀNG

Tùng ! Tùng ! Tùng !
 Tiếng trống làng
 Giòn giã.
 Không gian
 Phơi bụng cá.
 Phương đông
 Xòe hồng
 Nan quạt.

Tùng ! Tùng ! Tùng !

Tiếng trông hát

Âm vang.

Đáy làng

Tiếng gà

Khát khát,

Tiếng chó

Khau khau,

Tiếng gọi nhau

Ơi ời,

Tiếng những nỗi cơm

Chín với,

Liếm hái

Va nhau

Hương cau

Thoang thoang,

Tiếng viên đạn

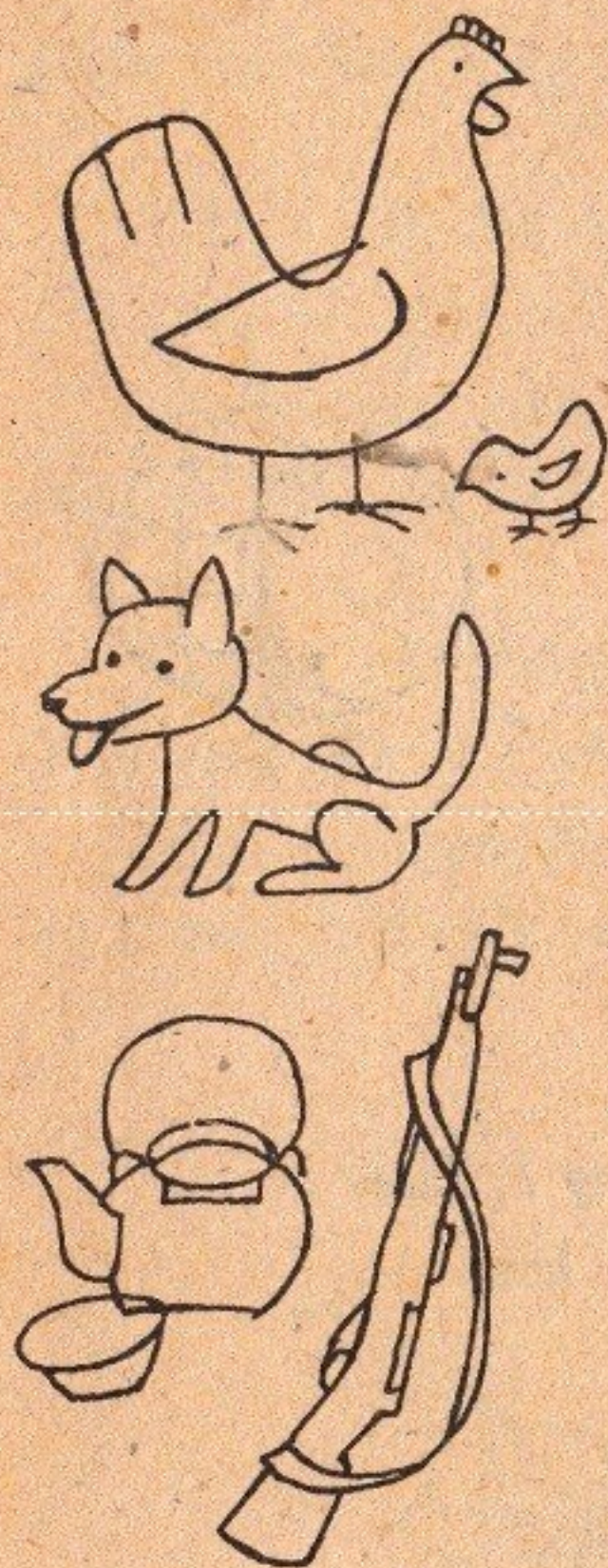
Lên nòng,

Tiếng ồn ào

Cánh đồng,

Chân trời

Vàng rực...

1968

EM DẶNG CÔ MỘT VÒNG HOA

Kính tặng Anh hùng liệt sĩ

Mạc Thị Bưởi

Trưa nay em đến thăm cô,

Nắng chiêm chín rực đôi bờ phi lao.

Sắc hoa dâm bụt quanh ao (1)

Tiếng chim vườn mẹ (2) cùng vào thăm cô.

Tiếng gì dưới cỏ non tơ,

Xôn xao trong đất, nắng trưa bốn chôn.

Vườn cao nòng pháo đầu thôn,

Mồ cô nắng đắp vàng hơn mọi miền.

Cô ơi ! Sông nước gọi tên,

Nắng mưa phục kích, trăng lên đánh đồn.

(1) Nơi giặc Pháp giết cô Bưởi, đây giờ hoa dâm bụt nở đỏ tươi.

(2) Vườn nhà cô Bưởi, nơi giặc tra tấn cô trước khi giết.

Thương cô sóng cuộn quanh cồn (1).
 Nhát dao giặc giết... em còn thấy đau !
 Em nghe mẹ kể đêm sâu,
 Hoe hoe đôi mắt, mái đầu phơ phơ...
 Thương cô bông lúa thêm mùa,
 Quả na bớt hạt, buồng dứa trĩu cây.
 Đông em thêm tiếng máy cày,
 Nùn rơm đèn lớp ngày ngày em chằm.
 Trăng sông sáng cả đêm rằm (2)
 Nhịp cầu vá vội, ầm ầm xe qua...

Em dâng cô một vòng hoa
 Thoảng nghe tiếng súng trời xa vọng về.

1968

(1) Cồn ở sông Kinh Thầy, nơi cô Bưởi đi lại hoạt động.

(2) Câu hát của mẹ em.

THẢ ĐIỀU

Cánh điều no gió
 Sáo nó thổi vang
 Sao trời trôi qua
 Điều thành trăng vàng.

Cánh điều no gió
 Tiếng nó trong ngân
 Điều hay chiếc thuyền
 Trôi trên sông Ngân.

Cánh điều no gió
 Tiếng nó chơi vơi
 Điều là hạt cau
 Phơi trên nong trời.

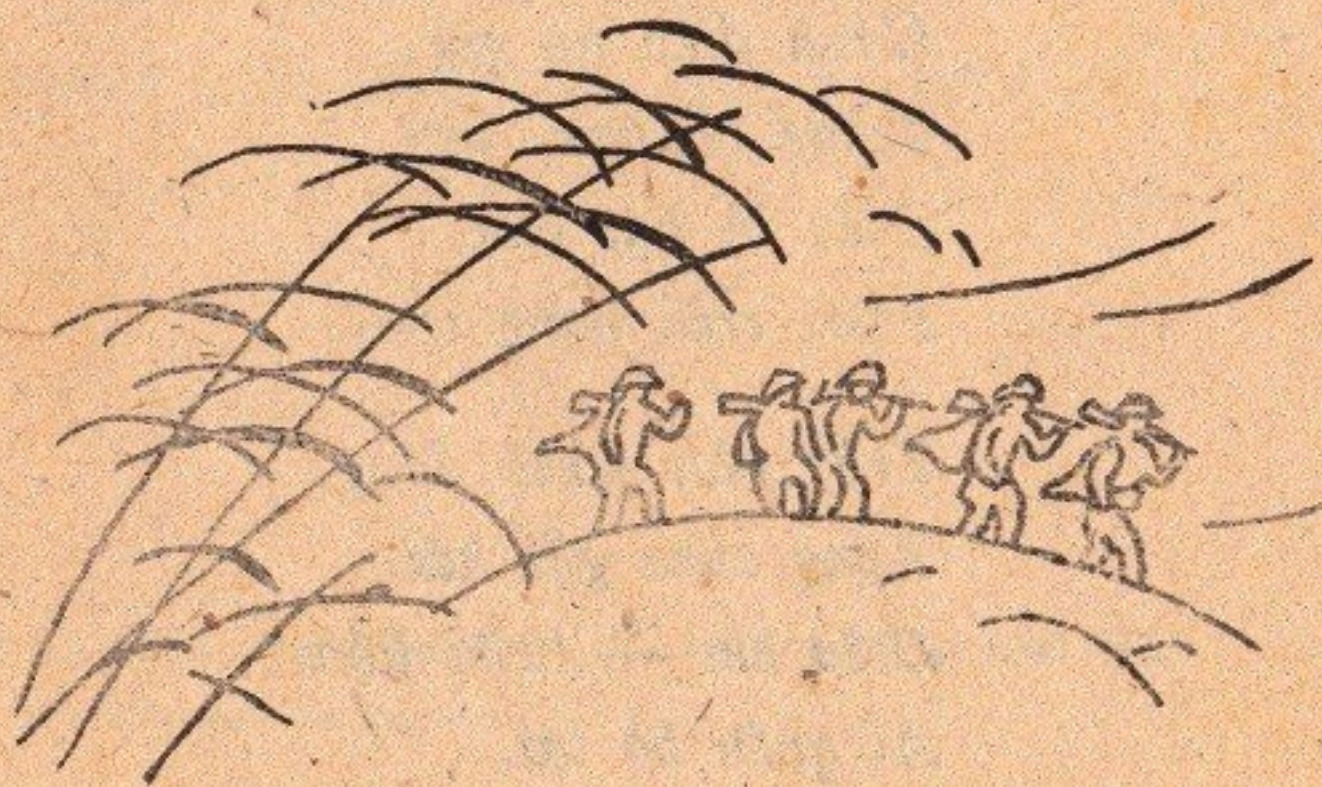
Trời như cánh đồng
 Xong mùa gặt hái
 Điều em — lưỡi liềm
 Ai quên bỏ lại.

Cánh diều no gió
Nhạc trời réo vang
Tiếng diều xanh lúa
Uồn cong tre làng.

Ơi chú hành quân
Cô lái máy cày
Có nghe phời phới
Tiếng diều lượn bay?

Tiếng diều vàng nắng
Trời xanh cao hơn
Dây diều em cầm
Bên bờ hồ bom...

1968

TRĂNG ƠI... TỪ ĐÂU ĐẾN?

Trăng ơi... từ đâu đến?
Hay từ cánh rừng xa
Trăng hồng như quả chín
Lừng lơ lên trước nhà.

Trăng ơi... từ đâu đến?
Hay biển xanh diệu kỳ
Trăng tròn như mắt cá
Không bao giờ chớp mi.

Trăng ơi... từ đâu đến?
Hay từ một sân chơi
Trăng bay như quả bóng
Đưa nào đá lên trời.

Trăng ơi... từ đâu đến?
Hay từ lời mẹ ru
Thương Cuội không được học
Hú gọi trâu đèn giờ!

Trăng ơi... từ đâu đến?
 Hay từ đường hành quân
 Trăng soi chú bộ đội
 Và soi vàng góc sân.

Trăng từ đâu... từ đâu...
 Trăng đi khắp mọi miền
 Trăng ơi có nơi nào
 Sáng hơn đất nước em...

1968

thuongmaitruongxua.vn

GỬI THEO CÁC CHÚ BỘ ĐỘI

Cháu nghe chú đánh những đâu,
 Những tàu chiến cháy, những tàu bay rơi.
 Đèn đây chỉ thấy chú cười,
 Chú đi gánh nước, chú ngồi đánh bi.

Rời từ nhà cháu chú đi,
 Lúa chiêm vào mây, chim ri bay về.
 Nghiêng nghiêng buông chuỗi bên hè,
 Rặng tre bãi mía bồn bẽ vẫy theo...
 Chú qua bao suối bao đèo,
 Đèn nay chắc đã thêm nhiều chiến công.
 Ngoài này cháu đứng cháu trông,
 Những đêm súng nổ, lửa hồng chân mây.
 Cháu vẽ lớp cũ tường xây,
 Thông hào luôn dưới bóng cây xanh rờn.
 Chú đi phá nốt nốt đồn
 Cuối trời còn giặc, chú còn ra đi.
 Vẫn mong ngày chú trở về,
 Lại ngồi với cháu bên hè đánh bi...

1968

ĐÊM CÔN SƠN

Tiếng chim vách núi nhỏ dần,
Rì rầm tiếng suối khi gần, khi xa.
Ngoài thêm rơi cái lá đa,
Tiếng rơi rất mỏng như là rơi nghiêng.
Mờ mờ ông bụt ngồi nghiêm,
Nghĩ gì, ông vẫn ngồi yên lưng đên...
...Bỗng đâu vang tiếng sấm rền.
Tĩnh ra em thấy trong đền đồ hương.
Ngang trời kêu một tiếng chuông,
Rừng xưa nổi gió, suối tuôn ào ào.
Đôi thông sáng dưới trăng cao,
Như hồn Nguyễn Trãi năm nào về thăm.
Em nghe có tiếng thơ ngâm...

* * *

Ngoài kia nòng pháo ướt đầm sương khuya

1968

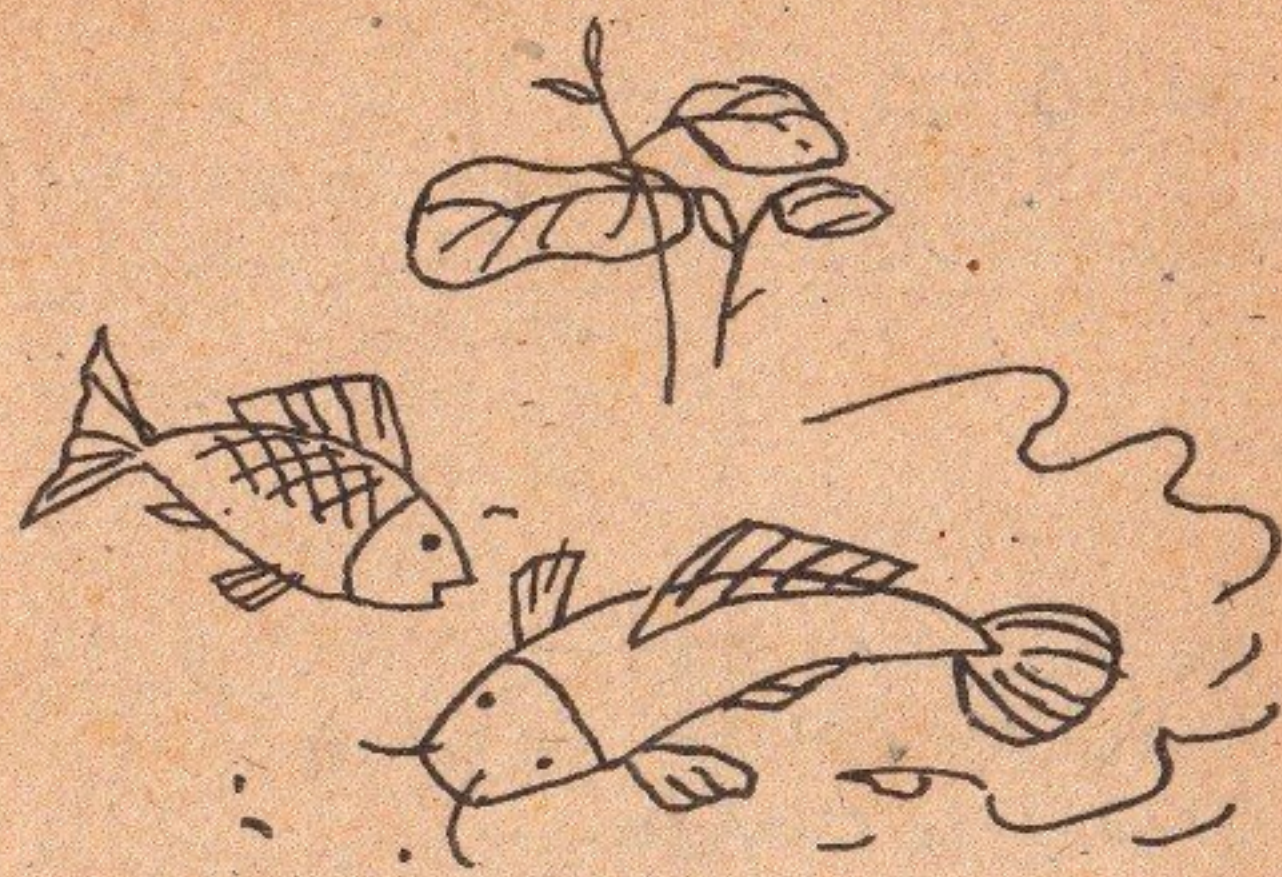
EM KỂ CHUYỆN NÀY

Sáng nay bọn em đánh giậm
Ở ao ven làng
Bên ruộng lúa xanh non
Những chị lúa phất phơ bím tóc
Những cậu tre bá vai nhau thì thầm đứng học
Đàn cò áo trắng
Khiêng nắng
Qua sông
Cô giáo chặn mây trên đồng
Bác mặt trời đập xe qua đỉnh núi
Cỏ về vui tươi
Nhìn chúng em nhăn nhó cười...
Chúng em rất vui
Vì đánh được nhiều cá
Này chị cua cang giơ tay chào biển lúa,
Này thằng dúi nhớ ai
Mà khóc mãi, mặt đỏ ngầu như lửa,
Này lão trê nhảy võ ở đâu
Mà ngã bẹp đầu.

Lòng em dào dạt
 Bồng
 Trên đường cát
 Có vài bạn gái
 Vừa đi học về
 Đầu đội mũ rơm
 Vai đeo túi thuốc
 Tay cầm cái cuốc
 Khăn quàng nở xòe trên ngực
 Theo gió
 Bay
 Bay....

— Các bạn tìm gì ở nơi này ?
 Hay tìm bút máy ?
 Hay tìm lọ mực đánh rơi ?
 Các bạn đều trả lời :

— Đêm qua
 Giấc Mỹ bị bắn rơi xuống cánh đồng ta
 Các chú dân quân giông nó đi xa
 Còn lại dầu chân nó in trên cát
 Những dầu chân độc ác
 Trông vào nhức mắt

Các bạn đào đổ xuống ao sâu
 Từ lúc mờ sương
 Cho đến khi tiếng trống gọi về trường
 Vẫn chưa hết những dầu chân trên cát
 Vẫn chưa hết những dầu chân độc ác
 Các bạn còn đào đổ xuống ao sâu...

Chúng em lặng nhìn nhau
 — Chao ôi !
 Những lão tré nhảy võ bẹp đầu,
 Những chị cua cang giờ tay chào biên lúa
 Những thằng dúi mắt đỏ ngầu như lửa
 Đã ăn dầu chân này
 Bàn thiu biết bao !
 Chẳng ai bảo ai, chúng em đổ cả xuống ao
 Trở về nhà với chiếc giỏ không
 Và hát nghêu ngao
 Những chị chim sâu trên cành nhìn
 chúng em cười ; Tích ! Tích !

HÀ-NỘI CÓ BÁC HỒ

Em chưa về Hà Nội
Nhưng đêm đêm nghe cơn gió nói
Về gò thiêng Đông Đa
Về chiếc cầu sắt bắc trên những mái nhà
Xe lửa và ô tô đi không gầy
Về nước hồ Giươm xanh như một mảnh trời
Ngọc Hoàng đánh rơi xuống đây!
Về ngôi nhà Bác ở giữa Ba Đình
Bóng Bác bên cây vú sữa
Tiếng Bác Hồ cười
Em nghe rất rõ...

* * *

Trưa nay đài bồng đưa tin
Giặc Mỹ ném bom Hà Nội
Tiếng loa dội từ mái ngói
Từ bờ tre
Từ ao cá mè
Từ bờ vùng mới đắp.

Tiếng loa dậy lên từ đất
Tiếng loa dội xuống từ trời.
— Thằng giặc Mỹ ném bom Hà Nội rồi
Hà Nội có Bác Hồ đang ở...
Mẹ em nấu cơm giụi lửa
Bồ em họ trâu giữa đường cày
Các cô, các thầy
Ngừng giảng bài giữa lớp...
Bạn Tinh, bạn Nho, bạn Lập
Bạn nào mắt cũng đỏ hoe
Bé Giang ngồi ở đầu hè
Cũng thôi đánh chuyền, đánh chắt.
Tiếng loa dậy lên từ đất
Tiếng loa dội xuống từ trời
— Thằng giặc Mỹ ném bom Hà Nội rồi
Hà Nội có Bác Hồ đang ở...
Tiếng trống gọi ngoài trụ sở
Chúng em đi
Lắm lì
Làng xóm quê em
Bồng thành Hà Nội.
Tiếng hô dội từ mái ngói
Từ bờ tre
Từ ao cá mè
— Đả đảo giặc Mỹ xâm lược!
— Đả đảo giặc Mỹ xâm lược!
Nhà sau ngõ trước
Người người kéo ra đồng
Tay cày tay súng

Viên đạn bỗng nhiên nóng bỏng.
Trên đường 183
Xe xích đi qua
Râm rập...
Mũ sắt lơ nhô
Tên lửa lóa nắng trời...
— Các chú bộ đội ơi !
— Các chú bộ đội ơi !
Thằng giặc Mỹ nó ném bom Hà Nội rồi !
Hà Nội có Bác Hồ đang ở.

1968 — 1969

KÈ CHO BÉ NGHE

Hay nói âm !
Là con vịt bầu,
Hay hỏi đâu đâu
Là con chó vện,

Hay chăng dây điện
Là con nhện con.
Ăn no quay tròn
Là cối xay lúa,
Mồm thở ra gió !
Là cái quạt hòm,
Không thềm cỏ non
Là con trâu sắt,
Rồng phun nước bạc
Là chiếc máy bơm,
Dùng miệng nấu cơm
Là cua, là cáy,
Bắn tàu Mỹ cháy
Là khẩu súng trường,
Người em yêu thương
Là chú bộ đội,
Chăm ngoan, học giỏi
Là bạn thiếu nhi,
Ngu xuẩn nhất nhì
Là tổng thống Mỹ... (1)

1968

(11 tuổi)

(1) Lại đọc lại từ đầu : « Hay nói âm !... »

HỌP BÁO « CHIM HỌA MI »

Chiều nay « Tòa soạn » họp
Ở nhà bạn Thúy Giang
Chủ nhà đã sẵn sàng
Ngả ra con lợn béo.

Đầu tiên « nhà thơ » Lộ
Tóc đỏ như râu tôm
Chưa bước vào đến cửa
Đã đọc thơ ồm ồm.

Rồi đến « họa sĩ » Lập
Tai gài chiếc bút lông
Tay cầm quả bóng nhựa
Vừa đi vừa tung tung.

Cuối cùng, « nhà báo » Tỉnh
Đánh một chiếc quần đùi
Anh chàng vừa đi hồi
Tay còn tanh mùi cá.

Mấy « nhà » ngồi xuống đất
Bàn ra báo ngày mai
« Nhà thơ » thì nói ngắn
« Nhà báo » thì nói dài.

Đang họp hành bận bịu
Chủ nhà đã bưng lên
Toàn là chả với nem :
Những khoai khoai lang luộc !

1969

ĐÁNH TAM CÚC

Bỏ vào lò gạch
Mẹ ra đồng cày
Anh đi công tác
Chị săn máy bay.

Cả nhà vắng hệt
Chỉ còn bé Giang
Bé đánh tam cúc
Với con mèo khoang.

Năng hồng chín rục
Bỗng nhiên bay vào
Rung râu, chớp mắt
Mèo ta « ngoao ! ngoao ! »

Đây là tướng ông
Chân đi hài đỏ
Đây là tướng bà
Tóc hiu hiu gió.

Đây là con ngựa
Chân có bụi đường
Và đây quân sĩ
Thuộc lâu văn chương...

— Quân này mày được
Quân này tao chui !
Mèo ta phồng mũi
« Ngoao ! ngoao ! một hồi ».

— Quân này mày chui
Quân này tao được !
Mèo bỗng đồng tai
Mắt xanh như nước.

— À thôi... mày được !
Bé Giang đã dành
Mèo thè lưỡi đỏ
Liếm vào răng nanh...

Năng dừng trước cửa
Lúc nào không hay
Đã nghe khói bếp
Nhà ai thơm bay

1969

HẠT GẠO LÀNG TA

Kính tặng chú Xuân Diệu

Hạt gạo làng ta
Có vị phù sa
Cửa sông Kinh Thầy

Có hương sen thơm
Trong hồ nước đầy
Có lời mẹ hát
Ngọt bùi hôm nay...

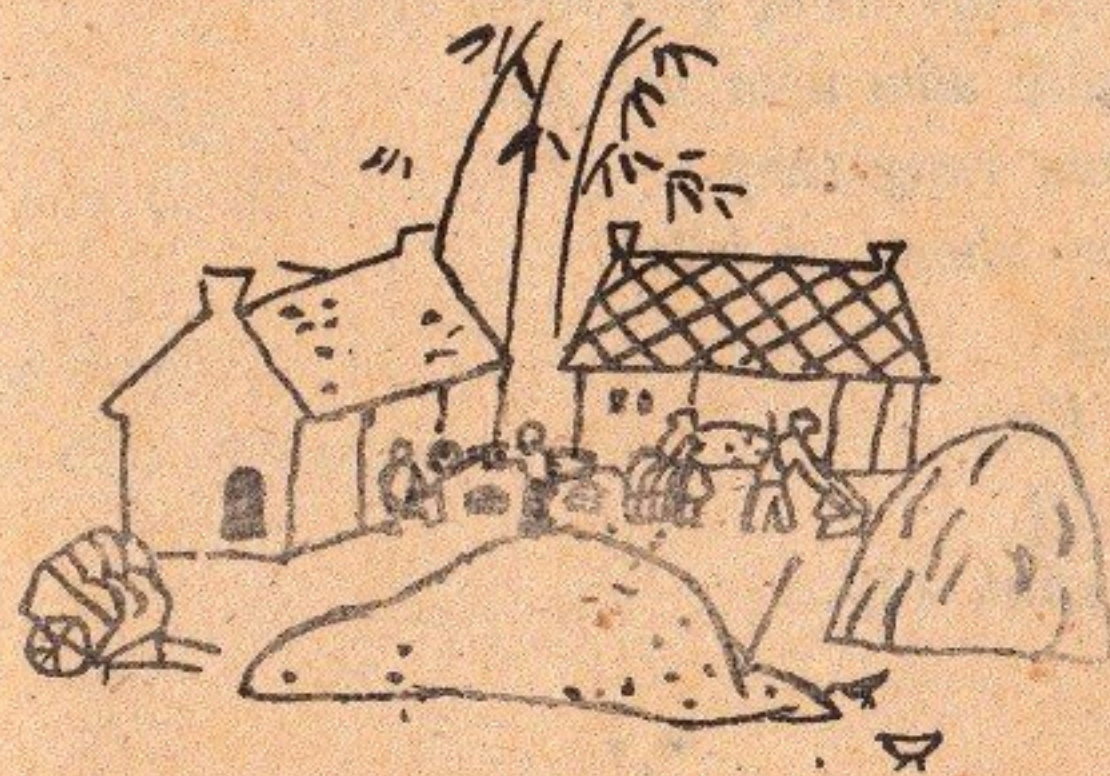
Hạt gạo làng ta
Có bão tháng bảy
Có mưa tháng ba
Giọt mồ hôi sa
Những trưa tháng sáu
Nước như ai nấu
Chết cả cá cò
Cua ngoi lên bờ
Mẹ em xuống cấy...

Hạt gạo làng ta
Những năm bom Mỹ
Trút lên mái nhà
Những năm khẩu súng
Theo người đi xa
Những năm băng đạn
Vàng như lúa đồng
Bát cơm mùa gặt
Thơm hào giao thông...

Hạt gạo làng ta
Có công các bạn
Sớm nào chồng hạn
Vực mề miệng gàu
Trưa nào bắt sâu
Lúa cao rất mặt
Chiều nào gánh phân
Quang trành quét đất.

Hạt gạo làng ta
Gửi ra tiền tuyến
Gửi về phương xa...
Em vui em hát
Hạt vàng làng ta.

1969

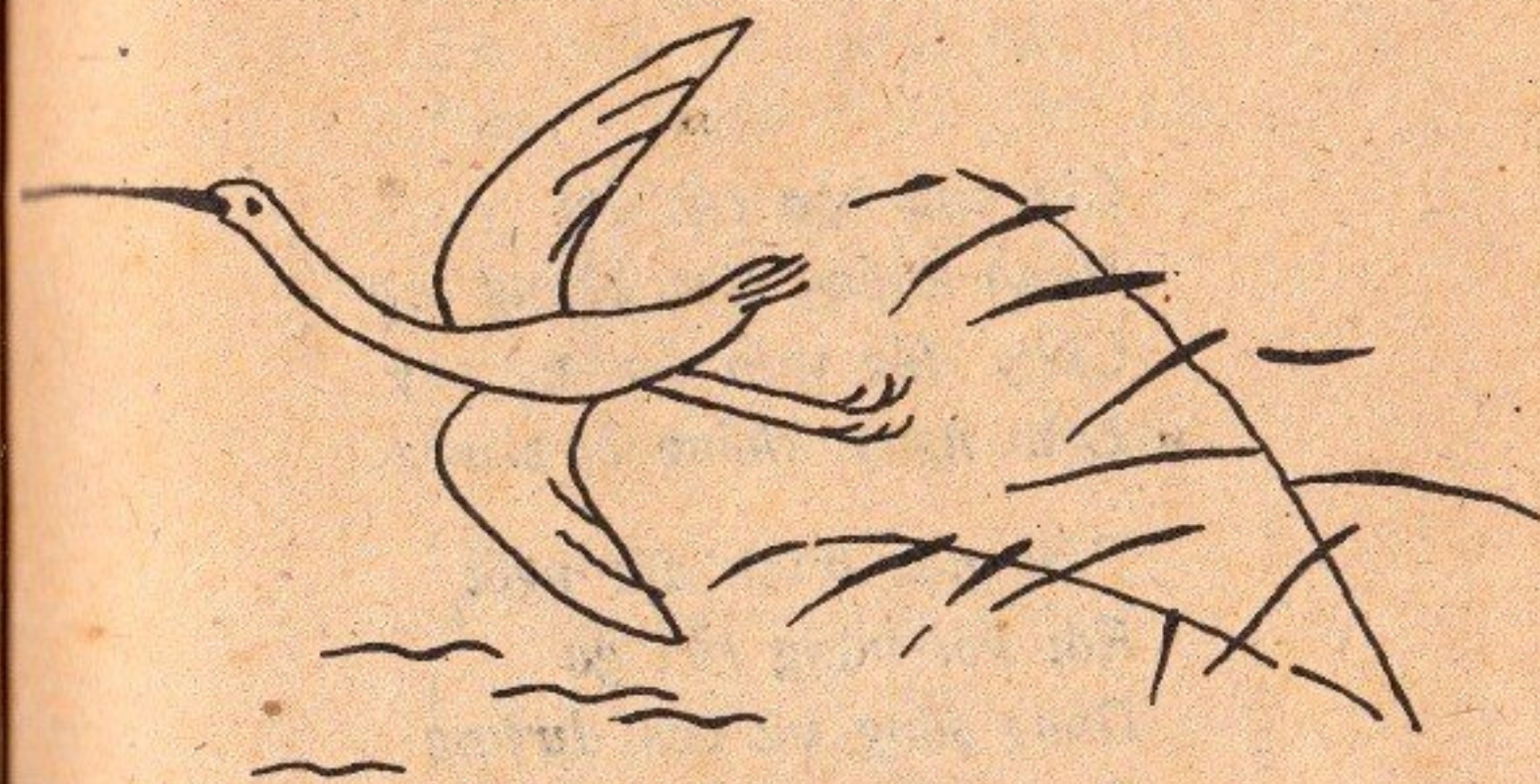

CON CÒ TRẮNG MUỐT

Con cò đi đón con mừa
Tòì tằm mù mịt ai đưa cò về.
(Ca dao)

Khi cơn mưa đen râm dăng đông
 Khi cơn mưa đen râm dăng tây
 Khi cơn mưa đen râm dăng nam, dăng bắc
 Em vẫn thấy
 Con cò
 Trắng muốt
 Bay ra đón cơn mưa...

Cây lúa mừng vui phất cờ
Dây khoai nẩy xanh lá mới
Cau xòe tay hứng giọt mưa rơi
Ếch nhái uôm uôm mở hội
Cá múa tung tăng
Nhưng không ai biết
Con cò
Bằng lòng
Chịu rét
Trên cành cây...

Đền khi cơn mưa lại đen râm dăng đông,
đăng tây
Đền khi cơn mưa lại đen râm dăng nam,
đăng bắc
Em lại thấy
Vẫn con cò ấy
Bay ra
Trăng muốt
Mừng đón cơn mưa...

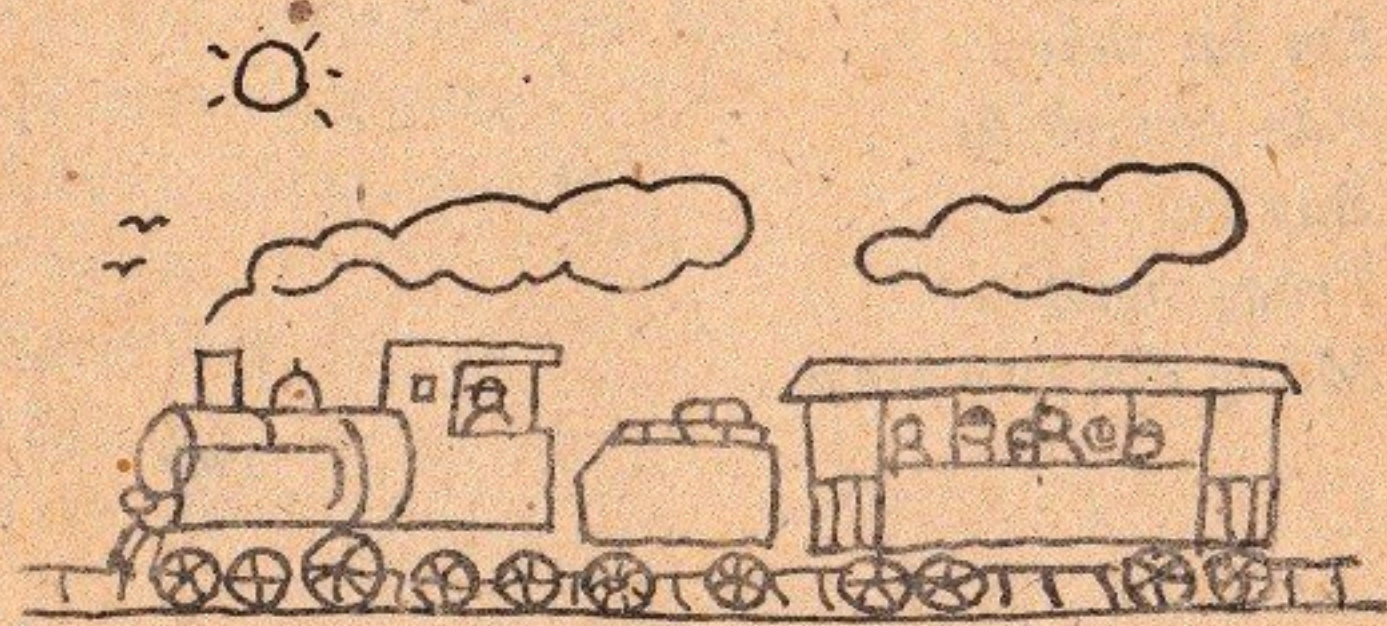
1969

ĐI TÀU HỎA

Con tàu hỏa rất dài
Bánh không săm không lốp
Chạy đều trên đường ray
Đêm ngày không bị trượt.

Tàu giạt mình đột ngột
Rối vội vàng rời ga
Dòng sông và con đường
Quay như cái com-pa.

Tiếng bành bành rất xa
Tiếng bành bành rất gần
Nghe ù ù âm âm
Đất trời đang xay lúa.

Nắng bập bình cửa sổ
Mây bồng bênh về đâu
Em ngồi trên đông bão
Đang chuyền dưới gấm tàu.

Bên em chú bộ đội
Túi xách có nhiều quà
Em nhìn trong mắt chú
Long lanh phương trời xa.

Chị thanh niên xung phong
Áo bạc màu nắng gió
Chị nhìn đi xa xăm
Hát bài gì không rõ.

Bên em bạn thiếu nhi
Đeo huy hiệu Bác Hồ
Bạn làm « nghìn việc tốt »
Hôm nay về Thủ đô.

Ngoài kia núi nhấp nhô
Ngang trời — như nổi sóng
Nhà máy nào vừa dựng
Khói bay trắng một miền.

Con tàu như mũi tên
Đang lao về phía trước
Em muốn con tàu này
Đưa em đi khắp nước.

Ôi Tổ quốc ! Tổ quốc !

ĐẤT TRỜI SÁNG LẮM HÔM NAY

Bác ơi ! Cháu đèn dây rồi,
Ba Đình phượng đỏ, một trời tiếng ve.
Cháu nghe Hà Nội vào hè,
Hồ Gươm nước biếc, bốn bể hoa tươi.
Sang năm Bác tám mươi rồi !
Bác ơi ! Bác thấy trong người khỏe không ?
Hàng ngày chúng cháu rất mong,
Bác vui, Bác khỏe là lòng cháu vui.
Bác lo nghĩ suốt một đời,
Để cho chúng cháu vui chơi từng ngày.
Đất trời sáng lắm hôm nay,
Cháu nhìn mái ngói, bóng cây buổi hời...
Bác ơi ! Cháu đèn dây rồi,
Xanh trên nhà Bác vẫn trời mùa thu.

Ba Đình, 30-5-1969

HÀ-NỘI

Hà Nội có chong chóng
Cứ tự quay trong nhà
Không cần trời nổi gió
Không cần bạn chạy xa.

Hà Nội có nhiều hoa
Bó từng chùm cần thận
Mây chú vào mùa hoa
Tươi cười ra mặt trận.

Hà Nội có hồ Gươm
Nước xanh như pha mực
Bên hồ, ngọn Tháp Bút
Viết thơ lên trời cao.

Hà Nội có nhiều hào
Bụng súng đầy những đạn
Và có nhiều búp bê
Bóng tròn — cho các bạn.

Hà Nội có tàu điện
Đi về cứ leng keng
Người xuống và người lên
Người nào trông cũng đẹp.

Mây năm giặc bắn phá
Hà Nội có sao đâu
Trăng vàng chùa Một Cột
Hòa Bình (1) rực phim màu.

Mình đã về Hà Nội
Phở nào cũng vui tươi
Bạn ơi có đi chơi
Sáng mai cùng đi nhé !

1969

(1) Rạp chiếu bóng.

KÍNH TẶNG CHỦ TỐ HỮU

Đầu hè không thấy giọt sương,
Rung rinh cành táo đã ươm nắng hồng.
Chủ ngồi với cháu trong phòng,
Mái chèo nghe động một dòng Hương Giang.
Chủ TỪ ẤY những gian nan,
Đường lên Đắc Sút sương tan mặt ghềnh.
Đêm khuya cái chết bên mình,
Nằm trên ván lạnh không manh chiếu nào.
Chủ buồn nghe một tiếng rao,
Thương bạn nhỏ, gió thổi vào nghiêng nghiêng.
Trong tù Chủ đã viết nên
Những vần thơ đẹp còn truyền đến nay.
« Bầy chừ đất nước trong tay,
Dầu chưa toàn vẹn đã bay cờ hồng » (1).
Chủ ngồi dặn cháu trong phòng,
Ôi lòng Chủ cũng như lòng mẹ cha.
Tiếng thơ Chủ bỗng ngân nga
Hòa cùng tiếng vọng quê nhà mẹ đưa,
Đất trời sáng đẹp hơn xưa...
Cháu rời phòng Chủ giữa trưa nắng vàng.

1969

(1) Câu thơ của Tố Hữu.

CẦU CẨM

Cầu Cẩm là thề này
Đền giờ em mới rõ
Hàng cây bom chém dở
Lên chồi xanh thiết tha.

Bạn nhỏ nào đi qua
Vai bay khăn quàng đỏ
Tiếng chim hót đâu đó
Nghe ngọt vị ôi đào.

Riu rít tiếng ai chào
Cánh đồng đang mùa gặt
Lúa vàng trong đáy mắt
Trời xanh trong lưới liềm.

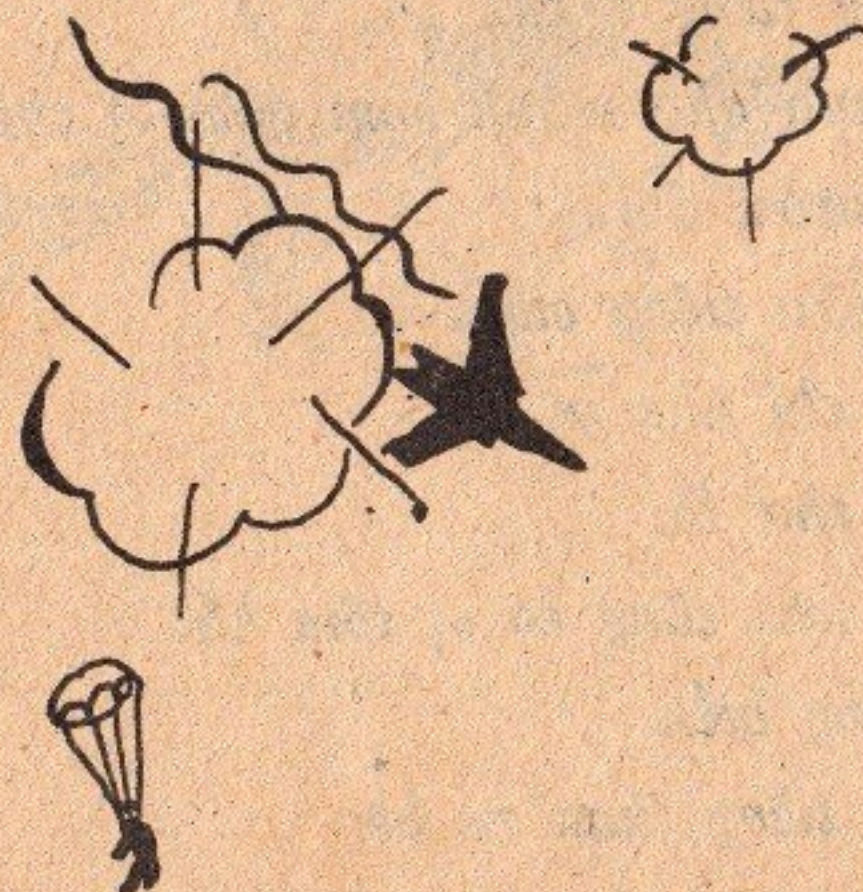
Chuyến xe đi rất êm
Cầu chùng như nhịp võng
Có tiếng ru của sóng
Có tiếng ru của trời.

Sông ơ nhớ thương ai
Mà bốn mùa nước đỏ...
Con chim nghiêng mắt ngó
Phù sa hồng đôi chân.

Như thề mà cầu Cẩm
Một máy bay Mỹ rụng
Bây giờ những mũi súng
Vẫn vươn trong lòng người.

Uồng nước hồ bom sâu
Nghe con vênh mặt cười.

1969

EM VỀ HỒNG GAI

Thị xã

Có chiếc cầu vào nhà máy

Xây cao trên đàu,

Có sắc núi Bài Thơ

Ngả vào từng cốc nước,

Có hoa giầu gia

Nở trắng từng ô cửa sổ,

Những mái nhà mảnh bom găm lỗ chỗ

Lô nhô sườn đồi.

Em đi giữa tiếng cười

Của các chị nhà in

Các chú thợ lò,

Góc phố nào cũng có vị tôm khô

Có vị rong biển.

Em nghe tiếng than ra bèn

Cán cầu vươn như cổ ngỗng cao

Và đoàn tàu

Như những con cá to

Nổi trên mặt nước.

Đằng sau, đằng trước

Nơi nào cũng sáng gương than.

1969

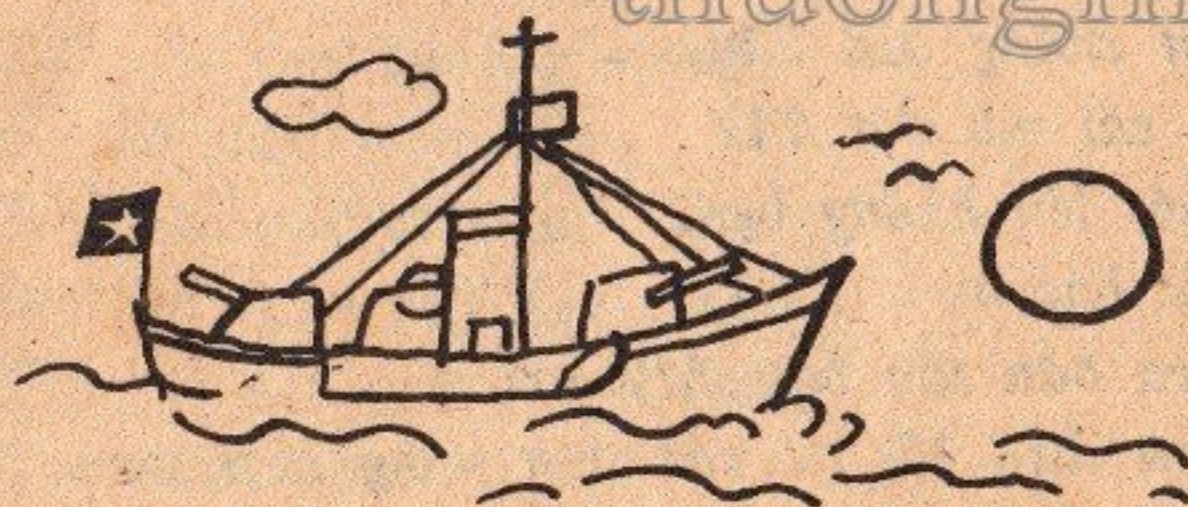
LỜI CỦA THAN

— Than ơi !
Bạn từ đâu ra
Mà bạn đen thê ?
— Tôi từ đáy bể
Mắt tôi có ngọc trai
Nên sáng như gương,
Tôi biết con thuồng luồng
Có đôi tay múa dẻo,
Tôi biết con cá sấu
Nghênh mồm thờ lay thuyền,
Tôi biết con giám, con chuồn
Lao như tên lửa,
Tôi biết từng đoàn sứa
Giương ô đi trong hội lân tinh
Và con mực rập rình
Phun mực Cửu Long cho bạn viết.
Tôi từ cánh rừng già
Ủ đầy hương thơm và bóng tối
Nên tôi đen như đêm,

Trong lòng tôi có tiếng hồ gấm
Tiếng rừng rung trong bão
Tiếng suối thét lạc giọng...
Tôi từ thăm sâu của đất
Trong bụng tôi chứa đầy chuyện cổ tích
Chuyện Sơn Tinh, Thủy Tinh
Chuyện vua Diêm Vương
Bỏ vào vạc dầu những thằng gian ác...
— Than ơi !
Thề bạn yêu ai nhất ?
— Tôi yêu bác thợ
Có cây đèn sáng xanh ở sườn
Không có bóng mà không tắt
Đốt chằng cấn dầu,
Có cái mũi đội đầu
Ngồi lên không bẹp.
Các bác ày
Vừa bắn tàu bay Mỹ rơi
Vừa đưa tôi ra với ánh nắng mặt trời
Cho tôi lên xe
Cho tôi xuống tàu
Để tôi làm ra lửa.
— Than ơi !
Bạn muốn nói gì thêm nữa ?
— Tôi muốn làm thơ
Ca ngợi vịnh Hạ Long

Có màu xanh từ thuở Ngô Quyền
 Con sóng vẫn reo trên xác giặc,
 Ca ngợi bác công nhân
 Sớm sớm lên tầng
 Mặt trời mọc dưới chân như một giọt phẩm đỏ
 Tay cuốc ra vàng
 Giữa bát ngát trời xanh.

1969

EM HIỀU RA RỒI

Kính tặng bác Sóng Hồng

Bên này là núi uy nghiêm,
 Bên kia là cánh đồng liền chân mây.
 Xóm làng xanh mát bóng cây,
 Sông xa trắng cánh bướm bay lưng trời.

Bồn năm bom đạn qua rồi,
 Núi sông trong sáng, dáng người lớn cao.
 Súng ai cũng bắn Mỹ nhào,
 Mắt ai cũng thấy dạt dào niềm vui.

Ông khói nhà máy kia rồi,
 Năm đầm thép — giữa đất trời vung cao.
 Em đi lòng thấy tự hào,
 Khăn quàng đỏ thắm nặng bao nghĩa tình !

Cảm ơn các chị, các anh,
Các cô, các bác đầu tranh bao ngày.
Một vùng trời đất hôm nay,
Trời đầy én bạc, đất đầy ô tô.
Biển đầy tiếng hát câu hò,
Việt Nam! — Gương mặt Bác Hồ sáng tươi!

Còn em, em hiểu ra rồi,
Vì sao em muốn suốt đời làm thơ.

1969

MANG BIỂN VỀ QUÊ

Lấp lóa lửa chài — sao hiện ra,
Mây bay lóng lánh — cánh bướm xa.
Em mang sắc biển về quê đó
Sắc biển xanh trên những mái nhà.

1969

CHÁU THỀ PHẢN ĐẦU SUỐT ĐỜI

Cháu buốt ở trong tim này,
Chỗ đeo tang — suốt đêm ngày — Bác ơi!
Cháu không nói được nên lời,
Ruột gan nhức nhối, đất trời quặn đau.
Bác ơi! Bác với ai đâu,
Hôm nay cháu chịu nỗi đau muôn đời.
Mắt cháu tưởng đã mờ rồi,
Cháu ngồi cháu khóc, đất trời đổ mưa...
Bác ơi! Cháu chẳng bao giờ
Còn vui gặp Bác, cháu chờ đã lâu.
Bác cho chúng cháu mai sau
Núi sông bất khuất, mạnh giàu, thắm tươi.
Cháu thề phản đầu suốt đời
Như lời Bác dạy nên người Bác mong.

Viện mát Hà Nội
Ngày Quốc tang 4-9-1969

EM GẶP BÁC HỒ

Có ai sẽ ngồi xuống đầu giường
Đưa bàn tay mát như kem sữa
Xoa lên trán em đang dịu lửa
Vuốt lên mắt em đang bớt mờ
A, Bác Hồ
Bác Hồ ta đó !
Bác mặc tấm áo ka ki
Bàng bạc sương rừng Pắc Bó
Trán Bác có ngôi sao
Thào nào
Bác đi đêm không lạc.
— Bác ơi ! Bác !...
Bác cười rung rung chòm râu
Mắt Bác sao mà thương thề !
Tóc Bác thơm lừng gió bẻ
Thơm nức đường xa
Bác cho em nhiều quà

Và khen em dạo này béo khỏe
Hơn ngày xưa nhiều.
Cúc áo em đứt từ chiều
Đêm phanh ra hở ngực
Bác đắp vào cho em
Rồi Eác ra rất êm...
Bác đi !
Bác đi rồi !
Em bỗng òa lên khóc
Tỉnh dậy thấy ướt đầm mái tóc
Nhìn xem Bác có đâu đây
Chỉ thấy ngoài trời đèn sáng mưa bay
Người người lặng im đi viếng Bác
Bóng đèn rung rung nước mắt...
Đứng rồi !
Bệnh viện em vừa truy điệu Bác chiều nay
Nhưng Bác yên nghỉ ban ngày
Chứ ban đêm là Bác rời linh cửu
Bác chào chú đứng gác
Rồi đi vòng quanh khắp trên thềm giới
Để chăm sóc trẻ con
Nhất là bạn nào phải nằm trong bệnh viện...

MẸ ỚM

Mọi hôm mẹ thích vui chơi,
Hôm nay mẹ chẳng nói cười được đâu.
Lá trấu khô giữa cơi trấu,
Truyện Kiều gấp lại trên đầu bây nay.
Cánh màn khép lỏng cả ngày,
Ruộng vườn vắng mẹ cuốc cấy sớm trưa.
Nắng mưa từ những ngày xưa,
Lặn trong đời mẹ đến giờ chưa tan.
Khắp người đau buốt, nóng ran,
Mẹ ơi! Cô bác xóm làng đến thăm.
Người cho trứng, người cho cam,
Và anh y sĩ đã mang thuốc vào.
Sáng nay trời đổ mưa rào,
Nắng trong trái chín ngọt ngào bay hương.
Cả đời đi gió đi sương,
Bây giờ mẹ lại lần giường tập đi.
Mẹ vui, con có quản gì,
Ngâm thơ, kể chuyện rồi thì múa ca.

Rồi con diễn kịch giữa nhà,
Một mình con đóng cả ba vai chèo.
Vì con, mẹ khổ đủ điều,
Quanh đôi mắt mẹ đã nhiều nếp nhăn.
Con mong mẹ khỏe dần dần,
Ngày ăn ngon miệng, đêm nằm ngủ say
Rồi ra đọc sách, cây cày,
Mẹ là đất nước, tháng ngày của con.

1970
(12 tuổi)

NGÔI ĐỀN BÃI CHÁY

Ngôi đền có tự bao đời?
Rêu xanh bậc đá, lá rơi ủa vàng.
Cột đền, đạn Mỹ xiên ngang,
Bàn thờ đã lạnh khói nhang lâu rồi.
Hồ bom sâu hoắm chân đồi,
Ngảng lên nham nhở mảnh trời biếc trong.

Vách đèn, ai tạc tượng Ông,
 Lửa quẩn giáp sắt, kiếm cong tuốt trần.
 Mặt hiền như bác nông dân,
 Nụ cười tươi sáng, mềm thân, đậm đà.
 Từ đèn em bước chân ra,
 Hạ Long muôn sóng chồi lò xo gươm vung.
 Từng đoàn các chú qua sông,
 Pháo vượn. Lá nguyệt trang rung tiếng cười.
 Phà sang, đèn đã khuất rồi,
 Nghĩ về các chú bơi hồi không yên...
 Và em bỗng hiểu ngôi đền,
 Hiểu ai tạc tượng người hiền cầm gươm.

thuongmaitruongxua.vn
 1971
 (13 tuổi)

THÁNG BA

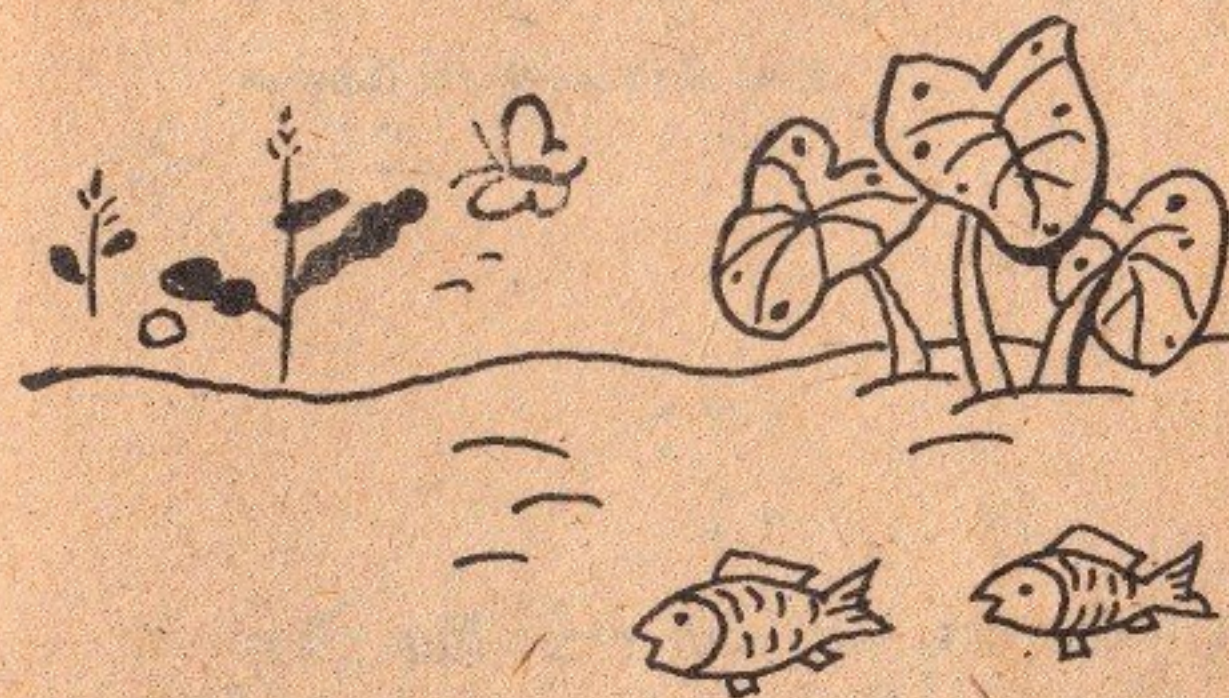
Sau làn mưa bụi tháng ba,
 Lá tre bông đỏ như là lửa thiêu.
 Nền trời rừng rực ráng treo,
 Tưởng như ngựa sắt sớm chiều vẫn bay.

1972

GHI Ở BỜ AO

Chim hót rung rinh cành khê
 Hoa rơi tím cả cầu ao
 Mây chú rô con ngơ ngác
 Tưởng trời đang đổ mưa sao.

1972

ĐÊM THU

Thu về lành lạnh trời mây,
Bỗng nhiên thức giấc nào hay mây giờ.
Ánh trăng vừa thực, vừa hư,
Vườn sau gió nổi nghe như mưa rào.

1972

THƯ THƠ

Kính gửi các anh đến thăm em

Đền thăm em, các anh chúc làm thơ
Góc sân nhỏ bỗng thành nơi tạm biệt.
Em biết lúc này, giặc Mỹ đang đốt giết

Những bé thơ cùng với các đồ chơi
Những mái nhà cùng với tiếng chim vui
Những cánh rừng xanh cùng với vầng trăng
bạc.

Âm thanh xô đến bàn em học.
Là tiếng bom B. 52 thăm sát Hải Phòng
Tiếng pháo nã vào làng xóm miền Trung
Tiếng tên lửa bắn xuống hồ Hoàn Kiếm...

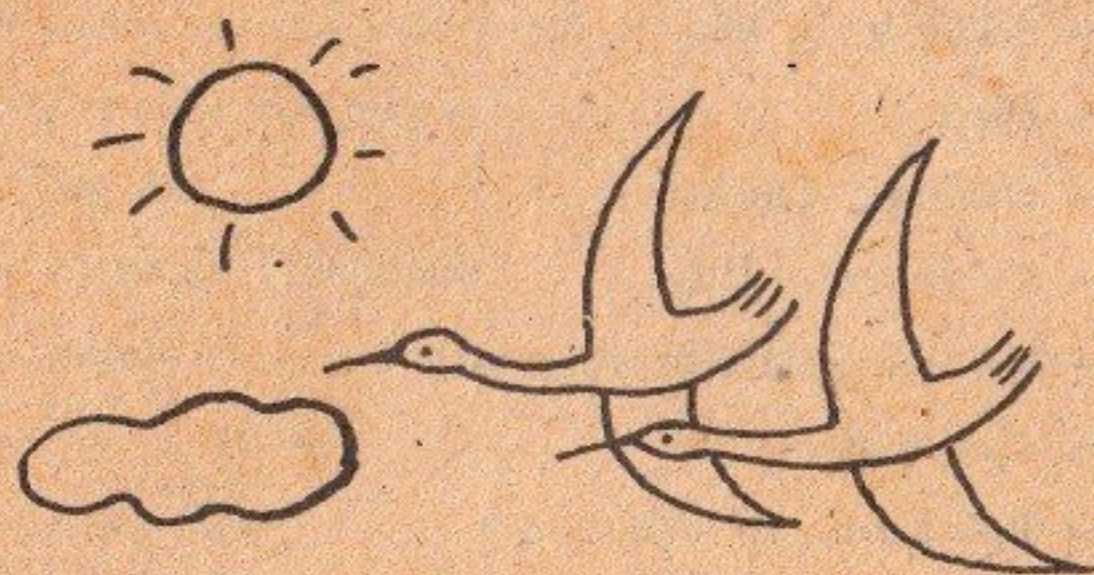
Lúa vàng chín dưới cánh chim chiến chiến
Trời quê hương đang hóa thành thơ
Chùm chùm bom lao xuống bắt ngờ

Roi lửa ta quất lên vào lúc trời thật đẹp
 Những năm tháng oai hùng và quyết liệt
 Biết bao điều em không nói được bằng thơ.

Em chẳng còn bé bỏng như xưa
 Chiếc khăn quàng em đeo đã bắt đầu thây chật
 Những trang giấy cứ còn trên mặt đất
 Đường hành quân dẫn đèn mọi chân trời
 Cao hơn trang thơ, hơn cả cuộc đời
 Là Tổ quốc đang một còn, một mất
 Em nghĩ thề. Và những ngày tháng giặc
 Cứ âm vang như những tiếng trống trường
 Đêm em nằm thức với quê hương
 Mỗi vì sao gọi một vùng đất nước
 Các anh đi quét sạch quân xâm lược
 Em ở nhà lòng bứt rứt sớm trưa
 Biết bao điều em không nói được bằng thơ.
 Và sau này nếu các anh gặp em
 Không phải trên góc sân nhà ngồi ngắm trăng
 lên
 Mà trong chớp đạn rực trời, cứ diêm thù
 tan rã
 Thì điều ấy chắc các anh không lạ.

1972

MỤC LỤC

	Trang
1 — Anh Bác	3
2 — Góc sân và khoảng trời	4
3 — Trăng sáng sân nhà em	5
4 — Đánh thức trâu	6
5 — Buổi sáng nhà em	7
6 — Hoa lựu	8
7 — Ồ ó o...	9
8 — Đám ma bác giun	11
9 — Cây dừa	12
10 — Hoa cau	14
11 — Khi mẹ vắng nhà	14
12 — Nửa đêm tỉnh giấc	16
13 — Sao không về vàng ơi !	17

	Trang
14 — Tiếng văng kêu	19
15 — Mưa	22
16 — Gửi bạn Chi-lê	25
17 — Tiếng trông làng	27
18 — Em dâng cô một vòng hoa	29
19 — Thả diều	31
20 — Trăng ơi... từ đâu đến ?	33
21 — Gửi theo các chú bộ đội	34
22 — Đêm Côn Sơn	36
23 — Em kể chuyện này	37
24 — Hà-nội có Bác Hồ	40
25 — Kể cho bé nghe	42
26 — Hộp báo « Chim họa mìn »	44
27 — Đánh tam cúc	45
28 — Hạt gạo làng ta	47
29 — Con cò trắng muốt	50
30 — Đi tàu hỏa	52
31 — Đất trời sáng lắm hôm nay	54
32 — Hà-nội	55
33 — Kính tặng chú Tô Hữu	57
34 — Câu Cầm	58
35 — Em về Hồng Gai	60
36 — Lời của than	62
37 — Em hiểu ra rồi	65
38 — Mang biển về quê	66

	Trang
39 — Cháu thế phân đầu suốt đời	67
40 — Em gặp Bác Hồ	68
41 — Mẹ ôm	70
42 — Ngồi đến Bãi Cháy	71
43 — Tháng ba	72
44 — Ghi ở bờ ao	73
45 — Đêm Thu	74
46 — Thư thơ	74

thuongmaitruongxua.vn